

PROVEDBENA ODLUKA VIJEĆA (EU) 2022/2080**od 25. listopada 2022.****o izmjeni Provedbene odluke (EU) 2020/1350 o odobravanju na temelju Uredbe (EU) 2020/672 privremene potpore Republici Litvi radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji nakon izbijanja bolesti COVID-19**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) 2020/672 od 19. svibnja 2020. o uspostavi Europskog instrumenta za privremenu potporu radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji (SURE) nakon izbijanja bolesti COVID-19 ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Vijeće je slijedom zahtjeva Litve od 7. kolovoza 2020. Provedbenom odlukom (EU) 2020/1350 ⁽²⁾ Litvi odobrilo financijsku pomoć u obliku zajma u maksimalnom iznosu od 602 310 000 EUR s maksimalnim prosječnim dospeljećem od 15 godina i razdobljem raspoloživosti od 18 mjeseci kako bi se dopunili nacionalni naponi Litve u odgovoru na učinak izbijanja bolesti COVID-19 i socioekonomske posljedice izbijanja te bolesti za radnike i samozaposlene osobe.
- (2) Litva je trebala koristiti zajam za financiranje programâ skraćenog radnog vremena i sličnih mjera kako je navedeno u članku 3. Provedbene odluke (EU) 2020/1350.
- (3) Na drugi zahtjev koji je Litva podnijela 11. ožujka 2021. Vijeće je Provedbenom odlukom (EU) 2021/678 ⁽³⁾ o izmjeni Provedbene odluke (EU) 2020/1350 Litvi odobrilo dodatnu financijsku pomoć u iznosu od 354 950 000 EUR povećanjem najvećeg iznosa zajma na 957 260 000 EUR s maksimalnim prosječnim dospeljećem od 15 godina i razdobljem raspoloživosti od 18 mjeseci kako bi se dopunili nacionalni naponi Litve u odgovoru na učinak izbijanja bolesti COVID-19 i socioekonomske posljedice izbijanja te bolesti za radnike i samozaposlene osobe.
- (4) Litva je trebala koristiti dodatni zajam za financiranje programâ skraćenog radnog vremena i sličnih mjera kako je navedeno u članku 3. Provedbene odluke (EU) 2020/1350, kako je izmijenjena Provedbenom odlukom (EU) 2021/678.
- (5) Izbijanje bolesti COVID-19 dovelo je do imobilizacije znatnog dijela radne snage u Litvi. To je dovelo do opetovanih iznenadnih i znatnih povećanja javnih rashoda u Litvi povezanih s mjerama iz članka 3. točaka (a) i (b) Provedbene odluke (EU) 2020/1350.

⁽¹⁾ SL L 159, 20.5.2020., str. 1.

⁽²⁾ Provedbena odluka Vijeća (EU) 2020/1350 od 25. rujna 2020. o odobravanju na temelju Uredbe (EU) 2020/672 privremene potpore Republici Litvi radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji nakon izbijanja bolesti COVID-19 (SL L 314, 29.9.2020., str. 35.).

⁽³⁾ Provedbena odluka Vijeća (EU) 2021/678 od 23. travnja 2021. o izmjeni Provedbene odluke (EU) 2020/1350 o odobravanju na temelju Uredbe (EU) 2020/672 privremene potpore Republici Litvi radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji nakon izbijanja bolesti COVID-19 (SL L 144, 27.4.2021., str. 12.).

- (6) Izbijanje bolesti COVID-19 i izvanredne mjere koje je Litva 2020., 2021. i 2022. uvela za ograničavanje izbijanja te bolesti i njezinih socioekonomskih i zdravstvenih posljedica dramatično su utjecali i još uvijek utječu na javne financije. Litva je u 2020. zabilježila deficit opće države od 7,3 % i dug opće države od 46,6 % bruto domaćeg proizvoda (BDP), koji su se na kraju 2021. smanjili na 1,0 %, odnosno 44,3 % BDP-a. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2022. procijenjeno je da će Litva do kraja 2022. zabilježiti deficit opće države od 4,6 % i dug opće države od 42,7 % BDP-a. U Komisijinoj ljetnoj privremenoj prognozi 2022. predviđeno je povećanje BDP-a Litve za 1,9 % u 2022.
- (7) Litva je 8. kolovoza 2022. podnijela zahtjev za dodatnu financijsku pomoć Unije od 141 800 000 EUR kako bi nastavila dopunjavati svoje nacionalne napore poduzete 2020., 2021. i 2022. u odgovoru na učinak izbijanja bolesti COVID-19 i socioekonomske posljedice izbijanja te bolesti za radnike. Posebice, Litva je dodatno produljila ili izmijenila programe skraćenog radnog vremena i slične mjere utvrđene u uvodnim izjavama od 8. do 9.
- (8) U „Zakonu o zapošljavanju br. XII-2470” od 21. lipnja 2016., kako je izmijenjen „Zakonom br. XIII-2822” od 17. ožujka 2020., „Zakonom br. XIII-2846” od 7. travnja 2020., „Zakonom br. XIII-3005” od 4. lipnja 2020. te „Zakonom br. XIV-131” od 23. prosinca 2020., kako je navedeno u članku 3. točki (a) Provedbene odluke (EU) 2020/1350, te kako je on kasnije izmijenjen „Zakonom br. XIV-351” od 27. svibnja 2021. i „Zakonom br. XIV-911” od 20. siječnja 2022., Litva je uvela program subvencija poslodavcima kako bi se pokrile procijenjene plaća za svaku zaposlenu osobu koja se suočava s razdobljem bez posla, kao potporu tijekom karantene i izvanrednog stanja. Prije 1. siječnja 2021. poslodavac je mogao odabrati između subvencija kojima se pokriva 70 % plaće, do najvišeg iznosa od 1,5 puta više od minimalne plaće, ili 90 % plaće (100 % u slučaju zaposlenika u dobi od 60 i više godina), do najvišeg iznosa minimalne plaće. Od 1. siječnja 2021. poslodavac bi mogao primati subvencije kojima se pokriva 100 % plaće, do najvišeg iznosa od 1,5 puta više od minimalne plaće. Poslodavci koji su sudjelovali u programu moraju zadržati najmanje 50 % svojih zaposlenika najmanje tri mjeseca nakon završetka isplate subvencije.
- (9) U skladu sa „Zakonom o zapošljavanju br. XII-2470” od 21. lipnja 2016., kako je izmijenjen „Zakonom br. XIII-3005” od 4. lipnja 2020., kako je navedeno u članku 3. točki (b) Provedbene odluke (EU) 2020/1350, te kako je on kasnije izmijenjen „Zakonom br. XIV-351” od 27. svibnja 2021., prije 1. srpnja 2021. subvencije su se isplaćivale i za zaposlenike koji su se vraćali na posao nakon razdoblja bez posla, i to u razdoblju do šest mjeseci nakon povratka na posao. Podložno gornjoj granici minimalne plaće ili dvostrukom iznosu minimalne plaće, ovisno o gospodarskoj djelatnosti koju obavlja poslodavac, iznos subvencija isplaćenih u prvom i drugom mjesecu nakon povratka na posao mogao bi biti do 100 % plaće zaposlenika, u trećem i četvrtom mjesecu do 50 %, a u petom i šestom mjesecu do 30 %. Od 1. srpnja 2021. subvencije su isplaćivane i za zaposlenike koji se vraćaju na posao nakon razdoblja bez posla, i to u razdoblju do dva mjeseca nakon povratka. Subvencija u prvom mjesecu iznosi 100 % plaće zaposlenika, ali ne više od 0,9 puta minimalne plaće, a u drugom mjesecu iznosi 100 % zaposlenikove plaće, ali ne više od 0,6 puta od minimalne plaće. Te se subvencije mogu smatrati mjerom koja je slična programima skraćenog radnog vremena, kako je navedeno u Uredbi (EU) 2020/672, jer im je cilj bio pružiti dohodovnu potporu zaposlenicima i pomoći im u zadržavanju postojećih radnih odnosa.
- (10) Litva ispunjava uvjete za podnošenje zahtjeva za financijsku pomoć utvrđene u članku 3. Uredbe (EU) 2020/672. Litva je Komisiji dostavila odgovarajuće dokaze o povećanju stvarnih i planiranih javnih rashoda za 1 264 915 309 EUR od 1. veljače 2020. zbog nacionalnih mjera poduzetih za rješavanje socioekonomskih posljedica izbijanja bolesti COVID-19. To je iznenadno i znatno povećanje jer je povezano s proširenjem ili izmjenom postojećih nacionalnih mjera koje su izravno povezane s programima skraćenog radnog vremena i sličnim mjerama kojima je obuhvaćenu znatan udio poduzetnika i radne snage u Litvi. Litva namjerava financirati 144 350 000 EUR iznosa povećanih rashoda s pomoću sredstava Unije i 21 505 309 EUR svojim vlastitim sredstvima.
- (11) Komisija se u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) 2020/672 savjetovala s Litvom i provjerila je odnosi li se iznenadno i znatno povećanje stvarnih i planiranih javnih rashoda izravno na programe skraćenog radnog vremena i slične mjere, kako je navedeno u zahtjevu od 8. kolovoza 2022.

- (12) Stoga bi trebalo pružiti financijsku pomoć kako bi se Litvi pomoglo u rješavanju socioekonomskih posljedica ozbiljnih gospodarskih poremećaja uzrokovanih izbijanjem bolesti COVID-19. Komisija bi trebala donijeti odluke o dospijecima, iznosu obroka i tranši te njihovoj isplati u bliskoj suradnji s nacionalnim tijelima.
- (13) S obzirom na to da je razdoblje raspoloživosti navedeno u Provedbenoj odluci (EU) 2020/1350 isteklo, potrebno je odrediti novo razdoblje raspoloživosti za dodatnu financijsku pomoć. Razdoblje raspoloživosti financijske pomoći od 18 mjeseci odobreno Provedbenom odlukom (EU) 2020/1350 trebalo bi produžiti za 21 mjesec te bi stoga ukupno razdoblje raspoloživosti trebalo biti 39 mjeseci počevši od prvog dana kada Provedbena odluka (EU) 2020/1350 počne proizvoditi učinke.
- (14) Litva i Komisija trebale bi ovu Odluku uzeti u obzir u sporazumu o zajmu iz članka 8. stavka 2. Uredbe (EU) 2020/672.
- (15) Ovom Odlukom ne bi se trebao dovoditi u pitanje ishod postupaka u vezi s narušavanjem funkcioniranja unutarnjeg tržišta, osobito na temelju članaka 107. i 108. Ugovora. Ona nema prednost pred zahtjevom iz članka 108. Ugovora da države članice obavijeste Komisiju o slučajevima potencijalne državne potpore.
- (16) Litva bi trebala redovito obavješćivati Komisiju o izvršenju planiranih javnih rashoda kako bi Komisija mogla procijeniti u kojoj je mjeri Litva te rashode izvršila.
- (17) Odluka o dodjeli financijske pomoći donesena je uzevši u obzir postojeće i očekivane potrebe Litve, kao i zahtjeve za financijsku pomoć na temelju Uredbe (EU) 2020/672 koje su već podnijele ili ih planiraju podnijeti druge države članice, primjenjujući pritom načela jednakog postupanja, solidarnosti, proporcionalnosti i transparentnosti,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Provedbena odluka (EU) 2020/1350 mijenja se kako slijedi:

1. članak 2. mijenja se kako slijedi:

(a) stavci 1. i 2. zamjenjuju se sljedećim:

„1. Unija Litvi stavlja na raspolaganje zajam u maksimalnom iznosu od 1 099 060 000 EUR. Maksimalno prosječno dospijeće zajma iznosi 15 godina.”;

2. Razdoblje raspoloživosti financijske pomoći odobrene ovom Odlukom je 39 mjeseci i počinje teći od prvog dana nakon što ova Odluka počne proizvoditi učinke.”

(b) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Prvi obrok isplaćuje se podložno stupanju na snagu sporazuma o zajmu iz članka 8. stavka 2. Uredbe (EU) 2020/672. Svi dodatni obroci isplaćuju se u skladu s uvjetima tog sporazuma o zajmu, ili ako je relevantno, podložno stupanju na snagu dopune tom sporazumu o zajmu ili izmijenjenog sporazuma o zajmu sklopljenog između Litve i Komisije kojom se zamjenjuje izvorni sporazum o zajmu.”;

2. članak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 3.

Litva može financirati sljedeće mjere:

(a) subvencije za plaće tijekom razdoblja bez posla, kako su predviđene u članku 41. ‚Zakona o zapošljavanju br. XII-2470‘ od 21. lipnja 2016., kako je zadnje izmijenjen ‚Zakonom br. XIV-911‘ od 20. siječnja 2022.;

- (b) subvencije za plaće nakon razdoblja bez posla, kako su predviđene u članku 41. ,Zakona o zapošljavanju br. XII-2470' od 21. lipnja 2016., kako je zadnje izmijenjen ,Zakonom br. XIV-351' od 27. svibnja 2021.;
- (c) naknade za samozaposlene osobe, kako su predviđene u članku 5-1. ,Zakona o zapošljavanju br. XII-2470' od 21. lipnja 2016., kako je izmijenjen 2020.;
- (d) naknade za samozaposlene osobe koje se bave poljoprivredom, kako su predviđene u članku 5-2. ,Zakona o zapošljavanju br. XII-2470' od 21. lipnja 2016., kako je izmijenjen 2020.”.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Republici Litvi.

Ova Odluka proizvodi učinke od dana priopćenja adresatu.

Članak 3.

Ova Odluka objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Luxembourggu 25. listopada 2022.

Za Vijeće
Predsjednik
J. SÍKELA
